

Karoliina Kettunen, Taina Rahikainen, Ruska Rimhanen-Finne,
Markku Kuusi ja Mari Nevas

Evaluation of working groups investigating foodborne outbreaks in local food control units and the notifications of food and waterborne outbreaks

Ruokamyrkytys-epidemioiden selvitystyöryhmien toiminnan ja epäilyilmoitusten arviointi

SUMMARY

We analyzed the activities of working groups investigating foodborne outbreaks in local food control units and the notifications of food and waterborne outbreaks sent to the National Institute for Health and Welfare in 2004–2008. A questionnaire concerning the working groups was sent electronically to 135 local food control units. Annually 72 suspected outbreaks are reported in Finland. Food is the suspected source of the outbreak in two out of three notifications of food and waterborne outbreaks. Nearly every local food control unit, which responded to the enquiry, has established a working group for investigating foodborne outbreaks. However, there are some deficiencies in the composition of the working groups and the notifying of food and waterborne outbreaks does not fully comply with the legislation. The working groups consider the knowledge of the municipal decision makers inadequate, but they seem to be rather well organized and they consider their functionality and resources quite adequate. The most common targets for development were arranging regular meetings and updating preparedness plans.

YHTEENVETO

Kartoitimme kunnallisten ruokamyrkytys-epidemioiden selvitystyöryhmien rakennetta ja toimintaa kyselyllä, joka lähetettiin 135 toimijalle sähköisenä kyselylomakkeena sekä analysoimme Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle vuosina 2004–2008 lähetetyt elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden epäilyilmoitukset. Vuosittain Suomessa ilmoitetaan keskimäärin 72 epidemiaepäilyä. Ruokaa epäillään epidemian lähteeksi kahdessa kolmesta epäilyilmoituksesta. Lähes kaikissa kyselyyn vastanneissa kunnallisissa valvontayksiköissä toimi ruokamyrkytys-epidemioiden selvitystyöryhmä. Totesimme kuitenkin, että selvitystyöryhmien kokoonpanossa oli vielä 2008 puutteita erityisesti vesibuollon asiantuntijoiden osalta eikä epäilyilmoitusten lähettäminen täyttänyt täysin säädösten vaatimuksia. Ryhmät kokivat toimivuutensa ja taloudelliset resurssinsa melko riittäviksi. Kehitettävää vastaajat kokivat olevan erityisesti säännöllisten kokoontumisten järjestämisessä ja toimintaohjeiden päivittämisessä. Enemmistö ryhmistä koki kunnallisten päättäjien tiedot ryhmän toiminnasta puutteellisiksi.

YDINKOHDAT:

- Ruokamyrkytys-epidemioiden selvitystyöryhmiä toimi 94 %:ssa valvontayksiköistä 2008.
- Selvitystyöryhmät olivat yleensä organisoituneet säädösten mukaisesti.
- Ryhmien mielestä kunnallisten päättäjien tietämys niiden toiminnasta oli riittämätön.
- Vain kolmannes ryhmistä ilmoitti epidemiaepäilystä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle vuorokauden sisällä.
- Suurin osa ilmoituksista koski elintarvikevälitteisiä epidemioita, ja yleisin epäilty taudinaiheuttaja oli norovirus.